

Användning av beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelse för Gotlands kommun

Sammanfattning

I betänkandet behandlas proposition 2011/12:21 Användning av beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelse för Gotlands kommun. I propositionen föreslår regeringen att Gotlands kommun ska få möjlighet att använda beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelse i stället för kommunfullmäktige och kommunstyrelse. Inga motioner har väckts med anledning av propositionen.

Lagförslagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.

Utskottet tillstyrker propositionen.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Ärendet och dess beredning	4
Bakgrund	4
Utskottets överväganden	6
Användning av beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelse för Gotlands kommun	6
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	7
Propositionen	7
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	8

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Användning av beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelse för Gotlands kommun

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län. Därmed bifaller riksdagen proposition 2011/12:21.

Stockholm den 15 november 2011

På konstitutionsutskottets vägnar

Peter Eriksson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Peter Eriksson (MP), Per Bill (M), Sven-Erik Österberg (S), Andreas Norlén (M), Helene Petersson i Stockaryd (S), Lars Elinderson (M), Billy Gustafsson (S), Karl Sigfrid (M), Phia Andersson (S), Karin Granbom Ellison (FP), Hans Hoff (S), Per-Ingvar Johnsson (C), Hans Ekström (S), Kajsa Lunderquist (M), Tuve Skånberg (KD), Jonas Åkerlund (SD) och Mia Sydow Mölleby (V).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

Regeringen beslutade i juni 2009 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att se över bl.a. den statliga regionala förvaltningen. Namnet på utredningen är Utredningen om den statliga regionala förvaltningen.

Från den 1 januari 2011 gjordes försöksverksamheten med ändrad regional ansvarsfördelning permanent för Skåne och Västra Götalands län genom lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län. Lagen innebär att Skåne, Hallands och Västra Götalands läns landsting samt Gotlands kommun har fått ansvaret för regional utveckling i länen. Under försöksverksamheten hade Skåne och Västra Götalands läns landsting möjlighet att använda beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelse i stället för landstingsfullmäktige och landstingsstyrelse, utom vid genomförande av val enligt vallagen (2005:837). I propositionen Regionalt utvecklingsansvar i vissa län (prop. 2009/10:156) föreslog regeringen att denna möjlighet skulle ges till de tre landstingen men inte till Gotlands kommun.

I samband med riksdagsbehandlingen av propositionen föreslog konstitutionsutskottet (bet. 2009/10:KU37) att riksdagen skulle tillkännage för regeringen att skyndsamt se över vilka lagändringar som behövde göras för att beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelse skulle få användas på Gotland. Riksdagen biföll utskottets förslag.

Regeringen beslutade i juli 2010 att Utredningen om den statliga regionala förvaltningen även skulle belysa och kartlägga de rättsliga möjligheterna att ge Gotlands kommun möjlighet att använda sig av dessa beteckningar. Utredningen överlämnade i december 2010 sitt delbetänkande Gotland – användningen av beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelse (SOU 2010:94). Utredaren bedömde att det finns rättsliga förutsättningar för att Gotlands kommun ska kunna använda sig av beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelse och föreslog att lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län skulle ändras.

Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

Bakgrund

Beteckningar på beslutande församlingar

Beslutanderätten i kommuner och landsting utövas enligt 14 kap. 1 § regeringsformen av valda församlingar. Av 3 kap. 1 § kommunallagen (1991:900) framgår att det i varje kommun och landsting finns en beslutande församling, kommunfullmäktige respektive landstingsfullmäktige. Kommunfullmäktige är skyldigt att tillsätta en kommunstyrelse.

Regionalt utvecklingsansvar i vissa län

Den 1 januari 2011 blev försöksverksamheten med ändrad regional ansvarsfördelning i Skåne och Västra Götalands län permanent genom lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län. Lagen innebär att Skåne, Västra Götalands och Hallands läns landsting samt Gotlands kommun har fått ansvaret för regional utveckling i länen.

Enligt lagen får Skåne läns, Hallands läns och Västra Götalands läns landsting besluta att landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen i stället betecknas regionfullmäktige och regionstyrelse. Det finns enligt lagen ingen motsvarande möjlighet för Gotlands kommun att använda beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelse.

Gotlands kommun

Gotlands kommun är en s.k. landstingsfri kommun. Detta innebär att kommunen ansvarar för både kommunala uppgifter och landstingsuppgifter. Dessutom ansvarar Gotlands kommun för uppgifter som följer av lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län.

Utskottets överväganden

Användning av beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelse för Gotlands kommun

Utskottets förslag i korthet
Riksdagen bifaller propositionen.

Propositionen

Regeringen instämmer i utredningens bedömning att det inte finns några rättsliga hinder för att låta Gotlands kommun använda beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelse. Eftersom beteckningarna kommun- och landstingsfullmäktige anges i kommunallagen krävs en lagändring för att möjliggöra att Gotlands kommun kan använda beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelse. En ändring som innebär att även Gotlands kommun ges rätt att använda dessa beteckningar bör enligt regeringens mening göras i lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län.

Av propositionen framgår att flera av remissinstanserna ansett att det finns en risk för missförstånd och otydlighet om Gotlands kommun får en sådan möjlighet. Den föreslagna ordningen innebär att beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelse kommer att kunna användas för två olika typer av valda församlingar, dvs. både för landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen i de landsting som omfattas av lagen om regionalt utvecklingsansvar i vissa län och för kommunfullmäktige och kommunstyrelsen på Gotland. Regeringen instämmer i att det kan komma att uppstå en begreppsförvirring. Det är därför enligt regeringen väsentligt att Gotlands kommun tydligt informerar allmänheten om den väljer att utnyttja den föreslagna möjligheten. Vidare skriver regeringen i propositionen att i fråga om val enligt vallagen (2005:837) ska beteckningen val till kommunfullmäktige i Gotlands kommun användas.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2012.

Utskottets ställningstagande

Regeringens förslag överensstämmer med utskottets förslag till tillkännagivande i betänkande 2009/10:KU37. Utskottet tillstyrker propositionen.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2011/12:21 Användning av beteckningarna regionfullmäktige och regionstyrelse för Gotlands kommun:

Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

Förslag till lag om ändring i lagen (2010:630)
om regionalt utvecklingsansvar i vissa län

Härigenom föreskrivs att 3 och 4 §§ lagen (2010:630) om regionalt utvecklingsansvar i vissa län ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

Denna lag gäller för Skåne läns landsting, Hallands läns landsting och Västra Götalands läns landsting. Lagen gäller också, med undantag för 4 § och 8 § 1, för Gotlands kommun. Det som sägs om ett landsting gäller i sådant fall kommunen.

Denna lag gäller för Skåne läns landsting, Hallands läns landsting och Västra Götalands läns landsting. Lagen gäller också, med undantag för 8 § 1, för Gotlands kommun. Det som sägs om ett landsting i 5–10 §§ gäller i sådant fall kommunen.

4 §

De landsting som avses i denna lag får besluta att landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen i stället ska betecknas regionfullmäktige och regionstyrelsen. Det som sägs i andra författningar om landstingsfullmäktige och landstingsstyrelsen gäller i sådant fall regionfullmäktige och regionstyrelsen.

Gotlands kommun får besluta att kommunfullmäktige och kommunstyrelsen i stället ska betecknas regionfullmäktige och regionstyrelsen. Det som sägs i andra författningar om kommunfullmäktige och kommunstyrelsen gäller i sådant fall regionfullmäktige och regionstyrelsen.

Vid genomförande av val enligt vallagen (2005:837) ska dock beteckningen landstingsfullmäktige användas.

Vid genomförande av val enligt vallagen (2005:837) ska dock beteckningen landstingsfullmäktige användas vid val i Skåne läns landsting, Hallands läns landsting och Västra Götalands läns landsting. Vid val i Gotlands kommun ska beteckningen kommunfullmäktige användas.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2012.